

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Sotsiaalminister
määrus
terviktekst
01.01.2019
Hetkel kehtiv
RT I, 17.07.2018, 2

Raskuste käsitsi teisaldamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded¹

Vastu võetud 27.02.2001 nr 26
[RTL 2001, 35, 468](#)
jõustumine 01.06.2002

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
10.07.2018	RT I, 17.07.2018, 1	01.01.2019

Määrus kehtestatakse [töötervishoiu ja tööohutuse seaduse](#) § 9 lõike 3 ja § 13¹ lõike 10 alusel.
[[RT I, 17.07.2018, 1](#)- jõust. 01.01.2019]

§ 1. Kohaldusala

(1) Määrust kohaldatakse raskete, massiga 5 kg ja enam esemete käsitsi teisaldamisele (edaspidi *teisaldustöö*) töökohas, eesmärgiga vähendada töötajate luu- ja lihaskonna ülekoormuse ja seljavigastuse riski.

(2) Raskuste teisaldamise all mõeldakse raskuste tõstmist, langetamist, käes hoidmist, kandmist või tõmbamist-lükkamist kas ühe või üheaegselt mitme töötaja poolt.

§ 2. Üldnõuded

(1) Tööandja peab võtma tarvitusele töökorralduslikud ja tehnilised abinõud, et vältida töökohas sellist teisaldustööd, millega võib kaasneda terviserisk.

(2) Kui teisaldustööd ei saa vältida, peab tööandja võtma tarvitusele abinõud, et vähendada raskuste käsitsi teisaldamisega kaasnevat terviseriski.

(3) Kui töötaja leiab, et vaatamata tööandja antud juhiste täpsele täitmisele osutub teisaldustöö temale siiski füüsiliselt liiga koormavaks, võib ta selle tegemisest keelduda, teatades oma otsusest tööandjale.

§ 3. Tööandja kohustused

(1) Tööandja peab raskuste teisaldamisega seotud töötamiskohad kujundama ja kohandama nii, et muuta need töötajale võimalikult ohutuks. Selleks ta peab:

- 1) hindama riski töötaja tervisele, arvestades §-s 5 loetletud ohutegureid;
- 2) riski esinemisel rakendama abinõud selle vältimiseks või vähendamiseks.

(2) Abinõude valikul ja rakendamisel peab tööandja konsulteerima töökeskkonnavolinikuga ja vajadusel töötervishoiuarstiga.

(3) Tööandja peab töötajaid teavitama kõigist teisaldustööga seotud ohtudest, sealhulgas raskuse massist ja raskuskeskme asukohast, kui raskus on ekstsentriline.

(4) Tööandja peab tagama, et töötajaid juhendatakse enne töötaja tööle lubamist töökohal, kus tema tööülesannete hulka kuulub raskuste teisaldamine tehniliste abivahendite õigest kasutamisest ja teisaldamisega seotud ohtude vältimisest, arvestades §-s 5 loetletud ohutegureid, ning et nad saaksid väljaõppe õigete töövõtete kasutamise kohta.

(5) Asjakohase juhendamise peab saama ka töötaja, kelle igapäevaste tööülesannete hulka teisaldustöö ei kuulu.

(6) Töötajate juhendamist ja väljaõpet võib läbi viia ainult tööandja määratud pädev isik.

(7) Tööandja peab töötajatele, kelle terviseriski hinne käesoleva määruse lisas toodud juhendi alusel on suurem kui 10, korraldama tervisekontrolli kehtestatud korras.

(8) Naistöötajate rakendamisel teisdustööil peab tööandja jälgima, et teisdaldatavad raskused ei ületaks nende eeldatavaid füüsilisi võimeid.

(9) Kui teisdaldata töö moodustab põhiosa töötaja tööajast, võib töötajat sellel tööil rakendada alates 18. eluaastast. Rasedal, naisel kolm kuud pärast sünnitust ja alla 16-aastasel on teisdaldata töö keelatud.

§ 4. Abinõud terviseriski vähendamiseks

Tööandja peab töötaja terviseriski vähendamiseks rakendama järgmisi abinõusid:

- 1) varustama töötaja sobivate tehniliste abivahenditega;
- 2) võimalusel vähendama teisdaldata raskuse massi;
- 3) tagama teisdaldata tööks sobiva sisekliima ning piisava ventilatsiooni ja valgustatuse;
- 4) tagama ohutuks teisdaldata tööks piisava vaba ruumi nii töötamiskohal kui ka liikumisteedel;
- 5) lühendama raskuse kandmisteed;
- 6) lühendama teisdaldata töö kestust, sealhulgas nägema ette sobivad puhkepausid;
- 7) korraldama töö selliselt, et töötaja saaks teisdaldata tööd vaheldada füüsiliselt mittekoormavate tööülesannete täitmisega;
- 8) andma töötajale isikukaitsevahendid, kui teisdaldata tööga kaasneb vigastusoht.

§ 5. Ohutegurid, mis võivad põhjustada terviseriski

(1) Raskus võib põhjustada terviseriski, kui see:

- 1) on liiga suure massiga või mõõtmetelt kogukas;
- 2) on kinnihaaramiseks ebamugava kujuga;
- 3) on ebastabiilne või selle sisu võib liikuda;
- 4) oma kuju või konsistentsi tõttu võib töötajat vigastada, eriti kokkupõrkel teise esemega.

(2) Teisdaldata töö võib põhjustada terviseriski, kui:

- 1) nõutav füüsiline pingutus on liiga suur;
- 2) seda saab teha ainult ülakeha pöörates;
- 3) sellega võib kaasneda raskuse äkiline liikuma hakkamine;
- 4) seda tehakse ebakindla või ebamugava kehaasendiga.

(3) Töötingimused võivad põhjustada terviseriski, kui:

- 1) teisdaldata tööks ei ole piisavalt ruumi, eriti vertikaalsuunas;
- 2) põrand on ebatasane või libe, põhjustades kukkumisohtu;
- 3) teisdaldata tööd tuleb teha erinevatel põranda- või töötasapindadel;
- 4) jalgealune on ebapüsiv;
- 5) õhutemperatuur või -niiskus ei ole teisdaldata tööks sobiv või puudub vajalik ventilatsioon.

(4) Teisdaldata töö korraldus võib põhjustada terviseriski, kui:

- 1) teisdaldata töö on liiga sagedane või pikaajaline, põhjustades suurt koormust eelkõige selgroole;
- 2) teisdaldata tööd tehakse istudes;
- 3) puhke- või taastusaeg on liiga lühike;
- 4) raskuse tõstmise-langetamine toimub ebamugavas kõrguses, nt õlavöötimest kõrgemale või allpool põlvede kõrgust, või ebamugavas kauguses, nt kehast eemal;
- 5) raskust ei saa kandmisel toetada vastu keha või kui kandmise vahemaa on liiga pikk;
- 6) tööprotsessist johtuval tehnistel põhjustel ei saa töötaja oma töötempot muuta;
- 7) töötaja kannab ebasobivat riietust, jalanõusid või kui tema muu varustus ei sobi teisdaldata tööks.

(5) Töötaja isikust tulenevad omadused võivad põhjustada terviseriski, kui:

- 1) ta on füüsiliselt nõrk konkreetse ülesande täitmiseks;
- 2) tal puudub ohutuks teisdaldata tööks vajalik väljaõpe.

§ 6. Määruse jõustumine

Käesolev määrus jõustub 1. juunil 2001. a.

¹Määruses on arvestatud Euroopa Ühenduste Nõukogu direktiivi 90/269/EMÜ (EÜT L 156, 21.6.1990, lk 9).

[Lisa](#) Juhend terviseriski hindamiseks raskuste käsitsi teisdaldatamisel